

חוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף עא.

שדות יריחו היו "בית השלחים", וקצרו וגדשו קודם העומר, מה היתה דעת חכמים בזה?

מה דעת חכמים בזה?	והאם דבר זה נמנה בו דברים?	
נעשה ברצון חכמים	לר' יהודה: לא נמנה ¹ לר' מאיר: נמנה	הקצירה
שלא ברצון חכמים אבל לא מיחו	נמנה	הגדישה

מנחות דף עא:

הקוצר באמצע שדהו לשחת לכל רוחב השדה, האם כשתיגמר בישול התבואה יצטרך לתת ב' פאות לב' הצדדים?

כשחרש ג"כ את מקום הקצירה	כשלא חרש	
צריך לתת ב' פאות	צריך לתת ב' פאות	לר' מאיר
צריך לתת ב' פאות	נותן פאה אחת	לחכמים

המשך בעמ' הבא

¹ ר' יהודה ס"ל שכל השדה דברים נעשו שלא ברצון חכמים, אלא שעל שלש מיחו ועל שלש לא מיחו, וא"כ הקצירה שמבואר במשנתנו שנעשית ברצון חכמים, ע"כ שלא נמנתה באותם ששה, ותחת זה מנה ר' יהודה בששה דברים מה שהיו נותנים פאה לירק, [והחסרון בזה שהיו מפקיעים המעשר שלא כדין].

הוכן ע"י כולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף ע"א:

הקוצר לשחת (כשהתבואה עדין ירוקה, וקוצרה לבהמה, או לאדם לעשות קליות), האם הוא קצירה לאסור קודם העומר, או לענין פאה?²

כשקוצר לאדם לקליות	כשקוצר לבהמה	
הוא קצירה ⁴	כשלא הביא שליש: לא הוא קצירה ³ כשהביא שליש: הוא קצירה	לת"ק ור' יהודה דמשנתנו
להו"א: לא הוא קצירה ⁵ למסקנא: הוא קצירה	לא הוא קצירה	לר' שמעון
לר' יוחנן: לא הוא קצירה לר"א ור"ד: תלוי בהביאה שליש	לר' יוחנן: לא הוא קצירה ⁶ לרב אחא ורב דמי: תלוי בהביאה שליש	לר' מאיר בפאה
הוא קצירה	הוא קצירה ⁷	לחכמים בפאה
לשמואל: תלוי בהביאה שליש לר' יוחנן: לא הוא קצירה	לשמואל: תלוי בהביאה שליש ⁸ לר' יוחנן: לא הוא קצירה	לר' עקיבא

² פי', למדנו לענין פאה שאם יש לאדם הפסק של נחל ושלולית וכו' באמצע שדהו (לכל רחבה) הוא צריך לתת ב' פאות לב' צידיה. ובקוצר באמצע שדהו לשחת, יש לדון אם הוא הפסק, דאם נחשוב זאת כתחילת קצירה - לא הוא הפסק [דקוצר שדהו אין צריך להתחיל דוקא מתחילת השדה עד סופה, אלא יכול לקוצרה מכמה מקומות או מאמצעה, ובסוף יניח פאה אחת על הכל]. או שהקוצר בעודה שחת אינה קצירה, וא"כ הקרחת שבאמצע השדה עושה הפסק וצריך לעשות ב' פאות.

³ ולכך מותר לקצור קודם העומר לשחת לבהמה, אם התחיל קודם שהביאה שליש [אמנם להתחיל אחר שהביאה שליש אסור]. וכמו שאינו נקרא קצירה לענין עומר, כן אינו חשוב התחלת קצירה לענין פאה. ואם קצר לשחת באמצע שדהו צריך לתת ב' פאות לשני הצדדים.

⁴ בדברי ת"ק מפורש שדוקא לקצור לבהמה מותר קודם העומר. ור' יהודה שאמר: "אימתי" ע"כ שבא לפרש את דבריו ולא לחלוק. [וזהו היא הוכחת הגמ' שאין במשנתנו ג' תנאים].

⁵ בתחילה צידדה הגמ' לומר שר"מ הסובר שקוצר לשחת מפסיק לפאה אפי' בקוצר לאדם (מדלא קאמר דוקא לבהמה), הוא בשיטת ר' שמעון, וא"כ ש"מ דס"ל לר"ש שגם לאדם מותר לקצור לשחת לקליות קודם העומר אפי' משהביאה שליש [וכן פירש רש"י בד"ה הו]. אמנם למסקנא דאמרינן דר' מאיר בשיטת ר"ע ולא כר"ש, א"כ חזרנו לפשטות שר"ש אמר רק לבהמה, [וכמו שכתב רש"י במשנה בדברי ר"ש בד"ה אף יקצור]. וכן היא סברת התוס' בד"ה לאדם, שר"ש התיר רק לבהמה ולא לאדם. אמנם השטמ"ק (בעמ' א' באות ה') ס"ל שהתיר ר"ש אף לאדם. וע' קרן אורה.

⁶ ר' יוחנן אמר שר"מ בשיטת ר"ש אמרה, הסבור שאפי' אם הביאה שליש לא הוא קצירה לשחת. אמנם רב אחא הוכיח מהא דאמר ר"מ גבי קרסמוה נמלים או שברתה הרוח [שגרע מקצירה לשחת - דהא אפי' לא נקרצה ע"י אדם] דמודה ר"מ שאם לא חרש אינו מפסיק לפאה - ש"מ דהוי קצירה א"כ כ"ש בקוצר לשחת דהוי קצירה. ועל כרחך דמה שאמר ר"מ דלא הוא קצירה ומפסיק לפאה - מיירי בלא הביאה שליש. וההיא דקרסמוה נמלים וכו', מיירי בהביאה שליש ולכן הוא קצירה. ולכך העמיד רב דימי את דברי ר"מ כר"ע, שס"ל שקוצר לשחת בין לאדם ובין לבהמה לא הוא קצירה. ודוקא בלא הביא שליש - וכדשמואל, או כר' יוחנן ור"מ ס"ל כוותיה בחדא (בפחות משליש) ופליג עליה בחדא (ביותר משליש).

⁷ כלומר ואינו מפסיק לפאה אלא א"כ חרש. ולכאורה ה"ה לענין עומר, שלשיטתם אסור - דגם קוצר לשחת הוא קצירה, [אולם ע' בשפת אמת].

⁸ ר"ע ס"ל דבין לבהמה ובין לאדם בקוצר לשחת לא הוא קצירה, ומפסיק לפאה וצריך לתת ב' פאות. אכן אמר שמואל שכל דברי ר"ע הם דוקא במנמר לקליות [דהיינו תבואה שלא הביאה שליש], אבל המנמר לאוצר - שהביאה שליש, כן הוא תחילת קצירה. ור' יוחנן חולק וסובר שבכל ענין לא הוא קצירה תחילת קצירה.